

Nej till VAR i svensk fotboll

En argumentationsöversikt från nio allsvenska fotbollsföreningar
med medlemsbeslut mot VAR

Diskussionen om huruvida svensk fotboll ska införa VAR har varit omfattande. Tanken har mötts av ett starkt motstånd från många håll. Detta har bland annat manifesterats genom medlemsbeslut mot VAR i tio av dagens allsvenska klubbar. I besluten finns i flera fall krav på att föreningarna aktivt ska verka mot ett beslut att införa VAR nationellt, samt för att svenska representanter ska verka mot att krav på VAR införs i internationella regelverk.

För att hedra medlemsbesluten och samtidigt samla argumenten mot VAR i ett lättillgängligt format, har undertecknande föreningar sammanställt denna skrivelse. Den baserar sig på medlemsmotionerna i de allsvenska klubbarna, på VAR-rapporten från SEF¹, samt på ett antal internationella rapporter om publikupplevelsen i ligor med VAR.

Förutsättningar och vanliga argument för VAR

- VAR är idag en del av fotbollens internationella regelverk som ett möjligt, men inte kravställt, hjälpmedel.
- VAR ska tillämpas enligt principen "minimal påverkan, maximal nytta".
- VAR syftar till att öka rättvisan och andelen korrekta domslut.
- VAR krävs för att den svenska domarkåren ska kunna döma i internationella tävlingar.
- "Sverige måste följa med i den internationella utvecklingen, UEFA och FIFA kommer ändå tvinga igenom systemet".

Vi nämner detta som en fond för nedan argumentation mot VAR, inte med ambitionen att presentera en komplett sammanställning av argumenten för.

Argumenten mot VAR

Tillämpningen av VAR tycks för många i publiken upplevas som långt från principen om "minimal påverkan, maximal nytta". Argumenten för detta kan sammanfattas på följande vis:

- Domarbedömningar ifrågasätts fortfarande i avgörande situationer.
- Diskussionen om domslut tycks vara lika aktiv som utan implementeringen.
- Publikupplevelsen påverkas negativt – det finns en röststark opinion mot VAR.
- Kostnaden för implementering är hög.

Vi utvecklar resonemanget under rubrikerna "rättvisa", "publikupplevelse" och "kostnad".

Rättvisa

Domarbedömningar

Trots att andelen korrekta domslut ökat med hjälp av VAR², sker fortfarande misstag och ifrågasatta, matchavgörande domarbedömningar.

För det första görs bedömningar av i vilka situationer systemet ska användas eller ej – och de är inte alltid självklara. För det andra är även många av de situationer som granskas just en fråga om bedömningar, snarare än "regelbrott eller inte regelbrott".

---

¹ VAR-rapporten: <https://www.svenskelitfotboll.se/wp-content/uploads/2021/01/VAR-rapport-2021-v6.pdf>

² VAR-rapporten, s 9.

Utifrån detta är det rimligen oundvikligt att vissa avgörande domslut upplevs vara felaktiga, oavsett tekniska hjälpmedel. Det kan rent av ses som en del av spelet.

Diskussioner om domslut

Diskussionerna om domarbedömningar har mycket riktigt levt vidare i ligor och turneringar där VAR implementerats, även om fokus flyttats till att handla om när och hur det används.

Ska man döma bort mål för regelbrott som skett lång tidigare, på en annan del av planen? Ska offside dömas med minimala marginaler som grund, trots teknikens begränsningar? Vilka situationer bör granskas? Och – vad visar egentligen bilderna?

Som exempel kan dam-EM 2022 nämnas, där ständiga diskussioner kring offsidebedömningar förekom och där själva finalen ansågs ha avgjorts av en ifrågasatt domarbedömning. Detta efter en handssituation i Englands straffområde, som inte resulterade i straff för Tyskland.

Trots stöd av VAR lever alltså frågan om misstag och upplevd orättvisa vidare.

Publikupplevelse

Spontaniteten hämmas

Det vanligaste och starkaste argumentet mot VAR, är att publikupplevelsen påverkas negativt. Systemet anses hämma de spontana, explosiva känslor som är själva grunden i publikupplevelsen. Målfirandet är ett vanligt exempel – då laget, ledarstaben och läktarna förenas i euforisk jubel. Med VAR riktas uppmärksamhet och energi i stället mot domarteamet, vid de ögonblick som är själva essensen i varför publiken följer fotbollen.

Har något fel begåtts? Har VAR-rummet upptäckt något som övriga arenan inte såg?

Denna effekt finns potentiellt i varje avgörande situation och vid varje mål, oavsett om något regelbrott skett. För delar av publiken riskerar alltid ögonblicken av eufori att hämmas.

Publiken vill inte ha VAR

VAR-rapporten påpekar att det finns olika syn på VAR bland svensk fotbollspublik³. Trots det finns skäl att hävda att opinionen är emot en implementering.

Som nämndes i inledningen, har 10 av 16 allsvenska föreningar årsmötesbeslut om att ta ställning mot VAR (vilket är särskilt relevant då ett ev VAR-beslut rimligen bara påverkar Allsvenskan). Ingen förenings medlemmar har oss veterligen tagit ställning för VAR.

Vidare är Sveriges största supporterorganisation, SFSU, tydliga i sitt ställningstagande mot VAR⁴. Ingen supporterorganisation har oss veterligen tagit ställning för VAR.

Till detta kommer internationella erfarenheter från ligor som infört VAR och tillämpat systemet i flera år. Vi ger tre exempel:

---

³ VAR-rapporten, s 19.

⁴ VAR-rapporten, bilagan.

- Enligt en undersökning bland Premier League-publik i februari 2020, ansåg 6 av 10 att VAR fungerade dåligt. Tillämpningen fick 4/10 i snittbetyg.⁵
- Enligt en undersökning bland över 33.000 Premier League-supportrar i juni 2021, ansåg 95% av arenapubliken och 94% TV-publiken att VAR gjort fotbollen "less enjoyable" – mindre attraktiv. Mer än 40% uppgav att de sannolikt skulle se färre matcher på plats till följd av VAR.⁶
- I en undersökning av attityder bland publik i tyska Bundesliga, publicerad i augusti 2022, ansåg över 61% att VAR borde avskaffas. Systemet gavs 2,2 av 5 i snittbetyg.⁷

Det finns därmed skäl att hävda att opinionen kraftigt är emot systemet. Vi noterar även att det testats i över tio år och varit brett implementerat sedan 2017-2018 i exempelvis Italien och Tyskland⁸. Att attityderna över tid ska förändras till följd av "en förbättrad tillämpning" är därmed inte självklart.

Kostnad

Socialt pris

Argumentationen ovan kan beskrivas som ett socialt pris: underlaget tyder på att publiken ser fler nackdelar än fördelar med systemet. Det kan alltså antas skapa frustration och försämra publikupplevelsen snarare än tvärt om.

Ekonomiskt pris

Till detta ska kostnaden i kronor och öre läggas. Enligt VAR-rapporten kommer en implementering kosta 13-15 miljoner kronor per år, eller annorlunda uttryckt: 54.000-63.000 kr per allsvensk match.⁹ Det är stora summor för ett system som publiken tycks anse försämrar fotbollsupplevelsen.

Sammanfattning

När vi sammanfattar ovanstående, konstaterar vi att:

- VAR tycks inte leva upp till principen "minimal påverkan, maximal nytta".
- Systemet misslyckas med att på ett avgörande sätt uppnå avsedda syften.
- Systemet innebär avgörande negativa effekter, då publikupplevelsen försämras.
- Priset är orimligt högt.
- En majoritet av de klubbar som (med dagens sammansättning av Allsvenskan) kommer beröras av ett införande, har medlemsbeslut mot VAR.

⁵ Undersökningen publicerades av analysorganisationen YouGov: <https://yougov.co.uk/topics/sport/articles-reports/2020/02/04/var-has-made-game-less-enjoyable-watch-according-t>

⁶ Undersökningen publicerades av Football Supporters' Association (FSA), Englands motsvarighet till SFSU: <https://thefsa.org.uk/news/survey-fans-say-they-will-attend-fewer-games-because-of-var/>

⁷ Undersökningen publicerades på tyska Eurosports hemsida: https://www.eurosport.de/fussball/bundesliga/2022-2023/var-fussball-fans-sind-laut-einer-umfrage-fur-die-abschaffung-des-videosbeweises-613-prozent_sto9101727/story.shtml

⁸ VAR-rapporten, s 7.

⁹ VAR-rapporten, s 17.

Undertecknande föreningar har inte sett några argument för VAR som väger upp detta. Som exempel är det, även om argumentet förtjänar att tas på allvar, inte rimligt att låta domarkårens intressen av att kunna döma internationellt ges större tyngd. På samma sätt är det inte rimligt att låta regelverk i UEFA-turneringarna, styra beslutet om VAR i den nationella ligan. Som vi sett då svenska lag deltagit i UEFA-tävlingar, kan VAR användas på svensk mark i sådana sammanhang ändå.

Vidare är det inte rimligt att låta en framtida *möjlighet* att FIFA och UEFA tvingar fram en implementering, påverka dagens beslut. Även om VAR-rapporten lyfter fram att de 20 högst rankade ligorna inom UEFA infört VAR, så är det även ett faktum att nära hälften av UEFA:s länder inte gjort det.¹⁰

Undertecknande föreningar har därför inställningen att:

- Svensk fotboll ska ta beslutet att inte införa VAR.
- Svensk fotbolls representanter internationellt, bör agera för att VAR även i fortsättningen ska vara ett möjligt men inte ett kravställt hjälpmedel.

AIK Fotboll

genom Robert Falck, ordförande

Djurgården Fotboll

genom Henrik Berggren, VD

GIF Sundsvall

genom Stefan Söderlund, ordförande

Hammarby Fotboll

genom Mattias Fri, ordförande

Helsingborgs IF

genom Kjell Jakobsson, ordförande
& Joel Sandborg, klubbdirektör

IF Elfsborg

genom Stefan Andreasson, klubbchef

IFK Göteborg Fotboll

genom Richard Berkling, ordförande

IK Sirius FK

genom Ulrika Moström Ågren, ordförande

Malmö FF

genom Anders Pålsson, ordförande

---

¹⁰ VAR-rapporten, s 7 samt: https://en.wikipedia.org/wiki/Video_assistant_referee#Competitions_using_VAR